ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні

Період моніторингу:
Березень 2026 року

Випуск № 100
Квітень 2026

Шановні читачі!

Перед Вами черговий випуск Інформаційного бюлетеня «Моніторинг сприяння торгівлі в Україні», продукт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.

Ми прагнемо надати Вам найсвіжішу та найбільш актуальну інформацію стосовно стану реалізації митної реформи та впровадження заходів сприяння міжнародній торгівлі в Україні. Тому для нас дуже важлива Ваша думка, відгуки та побажання щодо комунікаційних зв'язків та методів надання інформації на адресу: customs@ier.kyiv.ua

Зміст

Нормативно-правові акти, що набрали чинності **4**

Затверджено угоду між Україною та Канадою про взаємну адміністративну допомогу в митних справах 4

Уряд удосконалює інформаційно-комунікаційну систему щодо контролю на кордоні 4

Місця доставки товарів, відкриті за старими правилами, продовжать свою діяльність до 28 вересня 2026 року 5

Проєкти нормативно-правових актів **6**

Подано на ратифікацію зміни до Угоди про вільну торгівлю між Україною та Чорногорією 6

Подано на ратифікацію зміни до Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Великою Британією 6

Пропонується запровадити оподаткування ПДВ операцій електронної торгівлі та зменшити неоподатковану вартість посилок, які пересилаються у міжнародних поштових та експрес відправленнях 7

Новини **9**

Завершується перехідний період надання авторизацій для поміщення товарів у митні режими на підставі митної декларації 9

19 квітня 2026 року завершується перехідний період для дозволів на здійснення митно-брокерської діяльності, включених до Реєстру митних брокерів 9

Затверджено угоду між Україною та Канадою про взаємну адміністративну допомогу в митних справах

Указ Президента України 9 березня 2026 року № 230/2026 «Про затвердження Угоди між Україною та Канадою про взаємну адміністративну допомогу в митних справах»

Указ затверджує Угоду між Україною та Канадою про взаємну адміністративну допомогу в митних справах, підписану 24 серпня 2025 року в м. Києві. Документ спрямований на розвиток міжнародного співробітництва в митній сфері та створення правових підстав для обміну інформацією між митними органами двох держав.

Угода передбачає співпрацю між митними органами в запобіганні, виявленні та розслідуванні порушень митного законодавства та обмін відповідною інформацією. Угодою визначено порядок взаємодії митних органів України та Канади, механізми обміну інформацією в митній сфері, форми надання адміністративної допомоги та умови використання отриманої інформації.

Реалізація указу сприятиме підвищенню ефективності митного контролю, оперативному обміну інформацією між Україною та Канадою; зменшенню рівня митних правопорушень та зміцненню міжнародної співпраці в митній сфері.

Джерела: https://surl.lt/cammer

https://surl.lu/ikypzr

Уряд удосконалює інформаційно-комунікаційну систему щодо контролю на кордоні

Постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2026 року № 315 «Про внесення змін до Положення про інтегровану міжвідомчу інформаційно-комунікаційну систему щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон»

Постанова удосконалює функціонування державної інформаційно-комунікаційної системи щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон шляхом внесення змін до чинного Положення, яке визначає правові та організаційні засади функціонування цієї системи.

Документ спрямований на посилення інтегрованого підходу до контролю на кордоні шляхом розвитку міжвідомчої цифрової інфраструктури та більш ефективного використання інформаційних ресурсів держави.

Змінами передбачено актуалізацію та деталізацію окремих положень функціонування системи, зокрема: уточнення механізмів обміну інформацією між суб'єктами системи з метою підвищення узгодженості міжвідомчих процесів; конкретизація вмісту інформації, що обробляється системою, та забезпечення більш повного використання даних для цілей контролю та аналізу ризиків; удосконалення процедур перевірки осіб, транспортних засобів і вантажів та підвищення ефективності здійснення державного контролю; уточнення функціональних можливостей системи, правил її адміністрування та використання.

Реалізація постанови має забезпечити більш оперативний та якісний обмін інформацією між органами влади, зменшення дублювання процедур контролю, підвищення рівня безпеки та протидії правопорушенням, підвищення ефективності митного та прикордонного контролю.

Джерело: https://surl.li/bhzjss

Місця доставки товарів, відкриті за старими правилами, продовжать свою діяльність до 28 вересня 2026 року

Наказ Міністерства фінансів України від 19 березня 2026 року № 157 «Про внесення зміни до наказу Міністерства фінансів України від 31 липня 2025 року № 379».

Наказ вносить зміни до попереднього наказу Мінфіну від 31.07.2025 № 379, яким було затверджено порядок відкриття, функціонування та закриття місць доставки товарів, а також вимоги до їх облаштування. Акт має точковий, але практично важливий зміст і спрямований на коригування строків застосування нових правил щодо місць доставки товарів.

Основне положення наказу № 157 полягає в продовженні перехідного періоду для місць доставки, відкритих за «старими» правилами:

- попередній граничний строк їхнього функціонування — 19 квітня 2026 року;
- новий строк — 28 вересня 2026 року.

Наказ фактично дозволяє таким місцям доставки продовжувати діяльність без негайного переходу на нові вимоги і відтерміновує обов'язок їх приведення у відповідність до нових стандартів, що має забезпечити безперервність логістичних та митних процесів.

Нагадаємо, що згідно з попереднім регулюванням такі місця доставки підлягали закриттю з 19 квітня 2026 року у зв'язку з переходом до нових вимог щодо їх відкриття, облаштування та функціонування. Продовження перехідного періоду створює додатковий час для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та утримувачів місць доставки з метою належної підготовки до впровадження оновлених вимог щодо їх облаштування.

Прийняття змін обумовлено необхідністю надати бізнесу додатковий час для адаптації до нових вимог; уникнути збоїв у доставці та митному оформленні товарів та забезпечити плавний перехід до оновленої моделі функціонування місць доставки.

Отже, наказ не змінює самих вимог до місць доставки, а переносить строк їх обов'язкового застосування до 28 вересня 2026 року, тим самим пом'якшуючи регуляторне навантаження на бізнес у перехідний період.

Джерело: https://surl.li/hobkug

Подано на ратифікацію зміни до Угоди про вільну торгівлю між Україною та Чорногорією

Проєкт Закону України (реєстр. номер: 0369 від 13 березня 2026 року) «Про ратифікацію Протоколу між Урядом України та Урядом Чорногорії про внесення змін до Угоди про вільну торгівлю між Урядом України та Урядом Чорногорії, який заміняє Додаток II до Угоди про вільну торгівлю в частині, що стосується правил походження та методів адміністративного співробітництва»

Дата реєстрації: 13 березня 2026 року.

Ініціатор: Кабінет Міністрів України.

Законопроєкт передбачає ратифікацію Протоколу, яким вносяться зміни до Угоди про вільну торгівлю між Україною та Чорногорією, у частині:

- правил визначення походження товарів;
- процедур адміністративного співробітництва між митними органами;
- порядку застосування преференційного торговельного режиму.

Протокол передбачає

Оновлення правил походження товарів: викладення в новій редакції відповідного додатка до Угоди; та уточнення критеріїв визначення походження товарів, які дають право на преференції.

Удосконалення процедур адміністративного співробітництва: визначення порядку взаємодії митних органів та посилення механізмів перевірки достовірності інформації про походження товарів.

Оптимізацію застосування преференцій: створення більш чітких та прозорих правил використання тарифних пільг, запобігання зловживанням преференційним режимом торгівлі.

Основною метою змін є актуалізація положень Угоди про вільну торгівлю, гармонізація правил походження товарів із сучасними міжнародними стандартами, сприяння розвитку двосторонньої торгівлі та підвищення ефективності митного контролю.

Законопроєкт є технічним за формою, але важливим за змістом актом, який забезпечує оновлення правил функціонування зони вільної торгівлі між Україною та Чорногорією.

Джерело: https://surl.li/jpxwos

Подано на ратифікацію зміни до Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Великою Британією

Проєкт Закону України (реєстр. номер 0372 від 31 березня 2026 року) «Про ратифікацію Угоди № 4 у формі обміну листами між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії про внесення змін до Угоди № 3 у формі обміну листами між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії про внесення змін до Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії»

Дата реєстрації: 31 березня 2026 року.

Ініціатор: Президент України.

Законопроєктом передбачається ратифікувати Угоду № 4, яка передбачає продовження дії застосування Сторонами нульових ставок ввізних мит для продуктів із яєць та птиці на період із 31 березня 2026 року по 31 березня 2028 року. Крім того, Угода № 4 містить низку положень що унормовують розрахунки обсягів тарифних квот для продуктів із яєць та птиці у період із 01 квітня 2028 року по 31 грудня 2028 року та тарифних квот для інших товарів у період із 01 квітня 2029 року по 31 грудня 2029 року, а також положення стосовно набрання чинності та перегляду Угоди № 4.

Угоди у формі «обміну листами» зазвичай використовуються для точкового коригування вже чинних положень, без повного перегляду договору.

Ратифікація Угоди матиме значний позитивний економічний ефект, зокрема сприятиме забезпечен-

ню передбачуваності торговельних умов і збереженню безперешкодного доступу української продукції на ринок Великої Британії. Це є важливим чинником підтримки експортного потенціалу України, оскільки досягнуті домовленості дозволяють уникнути застосування тарифних квот, здатних обмежувати подальше зростання експорту, а також створюють передумови для стабільних валютних надходжень до держави.

Очікується, що імплементація Угоди сприятиме розвитку птахівництва та суміжних галузей, зокрема виробництва кормів, логістики й переробки, забезпеченню збереження та розширення виробничих потужностей, підтримці зайнятості, а також стимулюванню інвестицій у модернізацію виробництва відповідно до міжнародних стандартів.

Зниження ризиків втрати доступу до одного з ключових ринків збуту дозволить мінімізувати негативні економічні наслідки збройної агресії росії. Реалізація Угоди сприятиме поглибленню інтеграції України до глобальних ланцюгів доданої вартості, диверсифікації зовнішньої торгівлі та зміцненню торговельно-економічного співробітництва з одним із ключових стратегічних партнерів.

Джерело: https://surl.li/cmgxtl

Пропонується запровадити оподаткування ПДВ операцій електронної торгівлі та зменшити неоподатковану вартість посилок, які пересилаються у міжнародних поштових та експрес відправленнях

Проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій електронної торгівлі податком на додану вартість»

Дата реєстрації: 30 березня 2026 року.

Ініціатор: Кабінет Міністрів України.

Згідно з підходами, передбаченими Директивою Ради 2006/112/ЄС, відповідно до яких електронні інтерфейси в певних випадках можуть вважатися особами, що здійснюють постачання товарів для цілей оподаткування податком на додану вартість (ПДВ), законопроєктом пропонується впровадити спеціальні правила оподаткування операцій дистанційного продажу товарів (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 150 євро, з території іншої країни на митну територію України одержувачу – фізичній особі, яка придбала такі товари через електронний інтерфейс; передбачити звільнення від оподаткування податком на додану вартість із ввезення на митну територію України товарів, сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 45 євро.

Законопроєктом пропонується внесення змін до Податкового кодексу України, спрямованих на врегулювання оподаткування операцій дистанційного продажу товарів, що ввозяться на митну територію України, для можливості сплати ПДВ відправником.

Передбачається встановити обов’язок для підприємства електронного інтерфейсу – нерезидента. Таке підприємство має вести облік дистанційних продажів товарів. Визначатиметься відповідальна особа за нарахування та сплату ПДВ. Такою особою є підприємство електронного інтерфейсу. Якщо воно є нерезидентом, обов’язок покладається також на його посередника. Посередник виконує ці функції на рівні такого підприємства.

Завершується перехідний період надання авторизацій для поміщення товарів у митні режими на підставі митної декларації

19 квітня 2026 року завершується перехідний період, встановлений Законом України від 22.08.2024 № 3926 -IX, протягом якого тимчасово не застосовувалися обмеження щодо надання авторизацій для поміщення товарів у митні режими тимчасового ввезення, переробки на митній території та переробки за межами митної території на підставі митної декларації.

Починаючи з 00:00 20 квітня 2026 року митні органи не надаватимуть авторизації для поміщення товарів у митні режими на підставі митної декларації у разі, якщо:

- підприємство отримало три або більше авторизацій протягом одного календарного місяця;
- підприємство отримало 20 або більше авторизацій протягом одного календарного року;

у відповідний митний режим, що потребує авторизації, поміщуються товари вартістю понад 10 000 євро.

Контроль за дотриманням зазначених критеріїв здійснюватиметься, зокрема в автоматизованому режимі. При цьому враховуватимуться всі авторизації, отримані підприємством на підставі митної декларації, у тому числі в період дії перехідного режиму.

Звертаємо увагу, що на період дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення від обов'язку отримання авторизації для поміщення товарів у митні режими за заявою звільняються:

- резиденти Дефенс Сіті;
- Міноборони України, а також установи та організації, що належать до сфери його управління;
- військові частини, заклади, установи та організації Збройних Сил України;

інші утворені відповідно до законів України військові формування, правоохоронні та розвідувальні органи, а також органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, на які покладено завдання із забезпечення оборони держави.

З метою уникнення затримок під час митного оформлення товарів у зв'язку з неможливістю отримання авторизації на підставі митної декларації рекомендується всім заінтересованим суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності завчасно отримати відповідні авторизації для застосування митних режимів на підставі заяви.

Джерело: https://surl.lu/rbufmj

19 квітня 2026 року завершується перехідний період для дозволів на здійснення митно-брокерської діяльності, включених до Реєстру митних брокерів

19 квітня 2026 року спливає перехідний період, встановлений пунктом 9-41 Прикінцевих та перехідних положень Митного кодексу України.

У зв'язку з цим з 00:00 год. 20 квітня дозволи, які перебувають у Реєстрі митних брокерів, будуть скасовані. Водночас, можливість отримання авторизації зберігається і надалі відповідно до встановленої процедури.

Як заявила Держмитслужба, за період з 19 квітня 2025 року до неї надійшло 4618 заяв підприємств. Із них надано 1848 авторизацій, ще 790 заяв перебувають на розгляді.

Для дотримання зазначених умов митного законодавства Держмитслужба рекомендує користуватися інформацією, розміщеною на своєму сайті митниці в розділі «Авторизація на провадження митної брокерської діяльності: як уникнути відмов?» за посиланням https://customs.gov.ua/normativna-baza.

Джерело: https://surl.li/xsjfbd

“Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” є продовженням випусків Щомісячного моніторингу сприяння торгівлі в Україні, який готувався Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій з 2015 року в рамках проекту “Діалог зі сприяння торгівлі”, за фінансової підтримки Європейського Союзу та співфінансування Міжнародного фонду “Відродження”, а також проекту “Підтримка громадської Ініціативи “За чесну та прозору митницю”, який реалізовувався за підтримки Європейського союзу, Міжнародного фонду “Відродження” та ATLAS Network.

Запропонований інформаційний бюлетень є продовженням попередніх і публікується в рамках діяльності Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. Публікація складається з трьох частин (за наявності відповідних матеріалів):

- нормативно-правові акти, що набрали чинності
- проекти нормативно-правових актів
- новини

Ми розуміємо, що малому та середньому бізнесу не вистачає часу на проведення аналізу нового законодавства або можливих нормативних новацій. Також, значна кількість таких актів складна для розуміння пересічної людини. “Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” покликаний привернути увагу до цікавих подій, нововведень законодавства України або запланованих змін, що стосуються сфери спрощення процедур торгівлі, зокрема міжнародної торгівлі, митних та навколомитних питань, і можуть безпосередньо впливати на суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності. Також у цих публікаціях ми будемо намагатися робити аналіз проектів нормативних актів із цієї тематики.

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД) - міжнародно визнаний незалежний український аналітичний центр, заснований у 1999 році.

ІЕД займається аналізом проблем економічного розвитку, міжнародної торгівлі та ділового клімату (зокрема в секторі МСП), бере участь у розробці документів політики національного та регіонального рівня.

ІЕД регулярно випускає власний макроекономічний прогноз для України та бере участь у розробці консенсус-прогнозу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Команда соціологів ІЕД проводить регулярні опитування підприємств та експертів із метою оцінки ділового клімату та очікувань українського бізнесу. ІЕД успішно поєднує свою аналітичну діяльність з адвокацією змін та участю в громадському житті України. ІЕД співпрацює з центральними та місцевими органами влади, вітчизняними та закордонними аналітичними центрами, організаціями громадянського суспільства. Робота ІЕД фінансується за рахунок грантів, благодійних внесків та коштів технічної допомоги.

Застереження

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні підготовлений ІЕД і має виключно інформаційний характер. Хоча ми доклали щонайбільших зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-якої частини цієї публікації. У разі використання обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.

Матеріал відображає позицію авторів і не обов’язково збігається з позицією Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.